

Stará puška

Zo šumavskej osady Pasečná si pamätám veľa rôznych príbehov a jedným z nich je aj istá stará poľovnícka puška, ktorú nám raz v roku 1971 tajnostkársky ukazoval jeden z osadníkov bývajúcich v novopostavených fínskych domkoch, hore nad našou pohraničnou rotou, ktoré tam pre svojich osadníkov postavilo ČKD. Ja som bol vtedy na rote iba krátko. Zobral ma tam jeden starší vojak. Pod' ideme pozrieť hore, povedal a tak sme vyrazili. Ten osadník bol nižší ramenatý a celkom sympatický chlap, taký špinavý blondiak. Mohol mať v tých časoch tak čosi vyše tridsať, teda asi toľko ako práve vtedy náš veliteľ roty. Ak sa nemýlim volal sa „Šnajder“, no to je už veľmi dávno...

Najväčšou zvláštnosťou tejto pušky bol fakt, že nepatrila nikomu. Presnejšie povedané, patrila takpovediac všetkým tam bývajúcim osadníkom. Chodila teda z „dom do domu“. Ten kto ju potreboval, jednoducho sa večer nahlas v miestnej krčme opýtal, kde je flinta a hneď mu to povedali. Použil ju a keď ju potreboval zasa niekto iný, prišiel si ju k nemu vziať a tak to išlo stále dookola. Fungovalo to tak celé roky, povedal by som, že „ako hodinky“.

Pytliactvo zrejme na Pasečnej existovalo jedna radosť, aj keď sa o tom vôbec nikdy nikde nehovorilo. Bolo to také malé verejné tajomstvo. Tolerovalo im to určite aj miestne vedenie ČKD, ktoré malo nad týmto štátnym majetkom tzv. „patronát“. Myslím si teda, že aj pohraničná stráž, ktorej vojaci z povolania boli členmi miestneho poľovníckeho spolku o tom pravdepodobne vedeli. Títo si tam tiež poľovali, ako na vlastnom... Lebo zveri bolo na Pasečnej našťastie dosť. Šumava bola vtedy chvála bohu a ešte aj je, rajom pre poľovnú zver. Srnčej, jelenej, ako aj diviacej zveri tam bývalo nadostač, len dostať sa jej na kobyľku, nikdy nebolo a ani dnes nie je také ľahké, ako by sa mohlo zdať. Lebo aj ona má rada svoj život a tak si ho teda chráni ako len vie...

Navyše, veľká časť tohto poľovníckeho revíru bola vtedy v tzv. „hraničnom pásme“ a jeden jej veľký kus bol dokonca aj za ženíjno-technickým drôteným zátarasom. Takže si žila v tej najlepšie stráženej poľovníckej obore našej republiky. Okrem poľovnej zveri tam tiež žilo mnoho dodnes chránených a vzácnych druhov zveri i keď stavy „tetrovov“ už značne poklesli.

Táto stará puška, pochádzala ešte pravdepodobne z čias cisára pána. Snáď patrila nejakému starému nemeckému osadníkovi, čo kedysi žil v niektorej horskej osade, ktorých tam bolo pred vojnou v tomto kraji ešte neúrekom. Konštrukciou to bola: tzv. „obojetnica“. Čiže dvojhľavňovka, s ľavou hlavňou guľovou a pravou brokovou. Ľavá guľová bola malého kalibru, nie však malorážka. Odhadujem, že tak asi: „R 222“. Aj pravá broková bola tiež malého kalibru. Celkom určite si pamätám že: „20-tka“. Jej malý kaliber by mohol nasvedčovať tomu, že bola kedysi vyrobená pre nejakú dámu...

Mala anglickú pažbu z bližšie neurčeného dreva, ale stále v perfektnom stave. Vybavená bola vonkajšími „kohútikmi“, teda s veľkou pravdepodobnosťou tzv. „Hamerleska“. Možno „Made in Switzerland“, čo jej dodávalo ešte viac starodávny vzhľad. Mala výrazne štíhlu až útlú líniu, ktorá jej krásu ďalej len zvyrazňovala. Pripomínala krásavicu s dokonale ladnými krivkami. Povrch záveru mala umelecky gravírovaný a už na prvý pohľad nebolo pochyb, že je to stará kvalitná ručná puškárska práca, ktorú dnes už len tak ľahko nevidíte. Jej nespochybniteľne stará patina hovorila jasnou rečou, že táto puška si už veru čosi pamätá... Podržať si ju v ruke bolo skutočne veľkým zážitkom, ba priam pochúťkou. To ani nebola flinta, to vám bola doslova „flintička“. Sťaby poľovnícka vášeň prekovaná do železa. Teda aspoň pre mňa celkom určite áno. Ale na toto musíte byť aj skutočným „gurmánom“, aby ste si mohli takýto úžasný moment dokonale vychutnať...

No vnútro obidvoch hlavní bolo už vo veľmi žalostnom stave. Tie boli už tak vypadané, až som mal pocit že sú doslova deravé, no neboli. Dnešnou tzv. „tlakovou skúškou“ by už veru neprešli. Toto bol jeden z ďalších dôkazov, jej nespochybniteľne vysokého veku. Zabrániť tomuto javu vypadávania vnútorného

povrchu hlavní títo starí puškáři ešte bohužiaľ nevedeli, aj keď to boli skutočne veľkí umelci. Bolo to spôsobené najmä tým, že tieto staré hlavne bývali kedysi až tzv. „prekalené“. Dnešné pušky to už nemajú, no svojou krásou sa tým starým, už ani len nepribližujú... Remeň mala tiež taký starodávny, vypletaný z tenkých remencov, ktorý bol od mnohoročného nosenia celkom vyleštený. Ani jej záver už bohužiaľ celkom dobre netesnil. Ale toto, ako sa zdalo, na nej nikomu nevadilo.

Kedysi v časoch Rakúsko-Uhorskej monarchie sa takéto pušky vyrábali pre veľkomožné panstvo. Ich vzhľad musel byť preto vysoko reprezentatívny, lebo šľachta si na krásu poľovníckych zbraní veľmi potrpela. Ich cena tejto vysokej kvalite samozrejme tiež zodpovedala. Títo puškáři bývali aj patrične hrdí, na to, že dodávali svoje zbrane napríklad aj na cisársky dvor. Ich kolegovia im takúto zákazku mohli len zvidieť. Pre puškárov to bola otázka naozaj veľkej prestíže.

Dnes by bola táto poľovnícka puška skutočne veľkým zberateľským unikátom, veľmi vysokej ceny. Nikdy pred tým, ba ani potom som niečo takého úžasného nevidel a možno práve preto, si na ňu dodnes tak dobre pamätám. Komu dnes visí nad krbom samozrejme ani netuším, no každopádne mu ju ešte aj dnes, tak trochu závidím...

V Partizánskom: 4. 10. 2014

Autor: Pavol Beláň